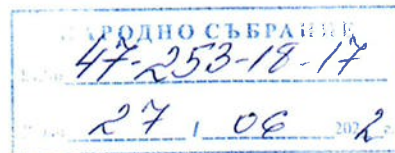

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЧЕТИРИДЕСЕТ И СЕДМО НАРОДНО СЪБРАНИЕ
КОМИСИЯ ПО ВЪПРОСИТЕ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

ДОКЛАД

ОТНОСНО: Предложение за РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА относно флуорираните парникови газове, за изменение на Директива (ЕС) 2019/1937 и отмяна на Регламент (ЕС) № 517/2014, COM/2022/0150 – т. 3 от Годишната работна програма на Народното събрание по въпросите на Европейския съюз (2022 г.), и Рамкова позиция на Република България по него, № 47-202-00-32 внесена от Министерски съвет на 17 май 2022 г.

- I. Предложение за РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА относно флуорираните парникови газове, за изменение на Директива (ЕС) 2019/1937 и отмяна на Регламент (ЕС) № 517/2014, COM/2022/0150 е проект на законодателен акт на Европейската комисия от 5 април 2022 г. Актът е предаден на националните парламенти на държавите-членки на 6 май 2022 г.

Съгласно Протокол № 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) относно прилагането на принципите на субсидиарност и на пропорционалност, и правомощията на Народното събрание в рамките на заложените в чл. 6 от ДФЕС срок, Комисията по въпросите на Европейския съюз (КВЕС) на свое редовно заседание, проведено на 23 юни 2022 г., обсъди Предложение за РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА относно флуорираните парникови газове, за изменение на Директива (ЕС) 2019/1937 и отмяна на Регламент (ЕС) № 517/2014, COM/2022/0150, междуинституционален номер COD/2022/099, включено като т. 3 от Годишната работна програма на Народното събрание по въпросите на Европейския съюз за 2022 г.

В заседанието на КВЕС взе участие г-жа Катя Воденичарова – съветник в дирекция „Законодателна дейност и право на Европейския съюз“ към Народното събрание.

- II. Настоящото предложение за Регламент цели предотвратяване на емисиите на флуорирани парникови газове (F-газове), като по този начин се допринася за изпълнението на целите на Зелената сделка за неутралност на климата в целия Европейски съюз до 2050 г. и намаляване на емисиите с поне 55 % до 2030 г.

Предложеният регламент следва същите подходи като действащия Регламент (ЕС) № 517/2014, който осигурява постигането на целите за поетапно намаляване на флуоровъглеродородите (HFC) до 2030 г., съгласно Изменението от Кигали на Монреалския протокол за веществата, които нарушават озоновия слой, но трябва да гарантира, че Съюзът спазва задълженията си по отношение на HFC, съгласно Протокола след 2030 г.

Предложениято за Регламент обхваща много сектори и се обвързва с различни политики, като следва принципа за „енергийна ефективност на първо място“ и ще се стреми да ограничи преките емисии от F-газовете, чрез включени специфични забрани за определени продукти.

Общата цел на предложения регламент на ЕС за флуорираните парникови газове е да допълва действащото законодателство на ЕС и има за цел да замени

и подобри действащия регламент за F-газовете, като същевременно запази общата му структура относно мерките за контрол, чрез:

- Предотвратяване на емисиите на флуорсъдържащи парникови газове, като по този начин се допринася за целите на ЕС в областта на климата;
- Осигуряване на съответствие със задълженията, свързани с флуоровъглеродородите (HFC), съгласно Монреалския протокол за веществата, които нарушават озоновия слой.

Специфичните цели на прегледа на Регламент (ЕС) № 517/2014 относно флуорсъдържащите парникови газове (Регламент за ФПГ) са:

- Постигане на допълнителни намаления на емисиите на флуорсъдържащи парникови газове, за да се допринесе в по-голяма степен за постигането на целта за поне минус 55 % до 2030 г. и въглеродна неутралност до 2050 г. От своя страна това ще доведе до икономии на разходи като цяло и в много подсектори на икономиката, ще насърчат иновациите и екологичните технологии, а някои сектори ще спечелят от увеличена продукция, научни изследвания и заетост в дългосрочен план.
- Пълно привеждане на правилата на ЕС за флуорсъдържащите парникови газове в съответствие с Монреалския протокол, с оглед осигуряване на корелация по отношение на задълженията, свързани с флуоровъглеродородите.
- Намаляване на незаконните дейности чрез засиленото прилагане и изпълнение, функционирането на системата за квоти и насърчаване на обучението за алтернативи на флуорсъдържащите парникови газове, посредством въвеждане на по-прецизните правила по отношение на вноса на флуоровъглеродороди, както и на преминаването от безплатно разпределение на квоти към изискване на цена за разпределената квота (3 EUR на тон еквивалент на CO₂).
- Подобряване на мониторинга и докладването с цел запълване на съществуващите пропуски и подобряване на качеството на данните с оглед на съответствието, вкл. и чрез цифровизиране на процеса.
- Подобряване на яснотата и на вътрешната съгласуваност, за да се подпомогне по-доброто прилагане на разпоредбите, заложи в регламента и осъществи полезно взаимодействие с други политики.

Мерките, включени в проекта на Регламент за постигането на тези цели са свързани с необходимостта да се спазват задълженията по Монреалския протокол на равнище ЕС и се отнасят до продукти и оборудване, които се търгуват на вътрешния пазар на ЕС. От държавите-членки ще се изисква да актуализират програмите за обучение и сертифициране в съответствие с преразгледаните актове за изпълнение, в срок от една година след датата на прилагане на регламента. Уточнени са задълженията на компетентните органи:

- да взаимодействат с митническите органи с цел осигуряването на правилното прилагане на рамката за управление на риска в митниците, като предоставят цялата необходима информация;
- да извършат проверка за неспазването на разпоредбите му от предприятията при наличие на конкретни доказателства за това или на база евентуален риск.

Държавите-членки ще трябва да коригират своите санкции за нарушения на Регламента за флуорирани парникови газове в срок от една година след датата на прилагане на регламента.

III. Съгласно Рамковата позиция, внесена от Министерски съвет на 17 май 2022 г., Република България подкрепя предложенията, свързани с осигуряване на съответствието със задълженията по Монреалския протокол и подобряване на прилагането, мониторинга и докладването, както и поетите с Изменението от Кигали на Монреалския протокол ангажменти за намаляване на флуорсъдържащите парникови газове (F-газове), които счита за достатъчно амбициозни.

Република България счита за състоятелни предложенията, свързани с установяването на задължения за обучение и сертифициране във връзка с оборудването, съдържащо алтернативни газове, за да се гарантира тяхната безопасна употреба. С цел обмен на информация като продуктивни се отчитат и инициативите във връзка с покриването на аспектите на енергийната ефективност и установяването на изисквания за свързването на F-газ портала с Електронната система на ЕС „Митническо обслужване на едно гише: обмен на сертификати“/European Union Customs Single Window – Certificate Exchange System (EU CSW-CERTEX).

Същевременно Република България насочва вниманието към необходимостта Предложението за Регламент на Европейския парламент и на Съвета относно флуорирани парникови газове, за изменение на Директива (ЕС) 2019/1937 и отмяна на Регламент (ЕС) № 517/2014, да отчита и новата политика на Европейския съюз за оптимизиране на електрификацията на отоплението на домакинствата като решение на въпроса за енергийната зависимост от природен газ.

Република България обръща внимание, че заложеното в проекта на Регламент рязко намаляване на количествата флуоровъглеродороди (HFC), пускани на пазара, поставя предизвикателства пред постигането на целите на ЕС за намаляване на емисиите на парникови газове с поне 55 % до 2030 г. То най-вече ще засегне малките и средни предприятия, особено в сектори като търговското хладилно оборудване, термопомпите за бита и индустрията и климатичното оборудване.

Също така, използването на флуорсъдържащи парникови газове (F-газове), важна част от които са HFC, е съществено за постигането на по-широките цели по изменението на климата, тъй като консумацията на енергия от такова оборудване е главният източник на емисии на парникови газове, а не F-газовете. Съществува реален риск рязкото намаляване на произвежданите/внесените HFC да стимулира дейността по нелегален внос, за да отговори на търсенето на пазара. Ограничаването на потенциала на глобалното затопляне не трябва да води до производство на по-ниско ефективни продукти, а трябва да бъдат взети под внимание разликите в параметрите, свързани с една и съща категория оборудване, напр. термопомпеното оборудване.

Република България счита, че е необходимо изясняване на квотната система като таксата за квоти следва да бъде определена по начин, който не води до ограничаване на конкуренцията на пазара, свръх финансова тежест за малкия и среден бизнес и стимул за нелегалната търговия.

От съществена важност за България е и нивото на амбиция – както по отношение на целите, така и по отношение на сроковете за прилагане и изпълнение на тези цели и отделните изисквания. Въвеждането на реалистични и изпълними срокове са гаранция за устойчиви промени и постигане на целите на законодателството в областта на околната среда и климата, в т. ч. ръководени от принципа „think small first“.

IV. В рамките на своите правомощия и в унисон с осъществяването на „двоен демократичен контрол“ върху провежданите политики от Европейския съюз, КВЕС предостави за разглеждане настоящия проект за Регламент на своя Обществения съвет, включващ в състава си представители на работодателски, синдикални, неправителствени, научноизследователски и др. организации.

На свое заседание проведено на 14 юни 2022 г. Обществения съвет към КВЕС обсъди Предложението за Регламент на Европейския парламент и на Съвета относно флуорираните парникови газове, за изменение на Директива (ЕС) 2019/1937 и отмяна на Регламент (ЕС) № 517/2014, и Рамковата позиция на Република България по него, № 47-202-00-32, внесена от Министерски съвет на 17 май 2022 г.

В заседанието взеха участие: от Министерство на околната среда и водите: Деница Стоянова-Смилянова – главен експерт в отдел „Емисии и преносни процеси в атмосферата“ на дирекция „Опазване чистотата на въздуха“; представители на Българската асоциация „Отопление, вентилация и климатизация“ и Българската браншова камара „Машиностроене“, както и представители на фирми за хладилна, климатична и отоплителна техника.

Членовете на Обществения съвет се обединиха около следните препоръки, които следва да бъдат отразени в мотивирано становище на КВЕС по проект на акт COM/2022/0150, междуинституционален номер COD/2022/099, включен като т. 3 от Годишната работна програма на Народното събрание по въпросите на Европейския съюз за 2022 г.:

1. **Актуализацията на Регламент (ЕС) № 517/2014 да бъде реализирана в съответствие с Вариант 1: „Съобразяване с Протокола – мерки с ниски разходи“** от предложението на Регламент, който все още има неизчерпани възможности и включва приемането на благоприятни мерки по всички цели, които се очаква да доведат до много ниски разходи и усилия, като същевременно се гарантира спазването на Монреалския протокол.
2. **Прецизиране на детайлите на разпоредбите, заложен в чл. 11 и чл. 13** от Предложението за Регламент, с оглед недопускане на нелегален внос, спекулации и затрудняване дейността на контролните органи.
3. **Програмите за обучение и сертифициране следва да включват установяване на минимално хармонизирано ниво на компетентност на ниво ЕС** и осигуряване на сертифициране на монтажниците и сервизните техници за всички хладилни агенти, с цел безопасно и ефективно боравене със запалими хладилни агенти (A2 и A3), с високо налягане (R744) и токсични (R717), независимо дали са флуорирани или нефлуорирани парникови газове.
4. **Допълнително проучване** на предложените разпоредби относно изискванията за хладилните, климатичните и термопомпените инсталации по отношение на аспектите на енергийната ефективност, за да се гарантира тяхната уместност.

В допълнение, членовете на Обществения съвет предложиха да се обърне внимание на точността на превода и използваните понятия в акта и най-вече на хидрофлуоровъглеродородите (HFCs) преведени като флуоровъглеродороди (HFC), включително на формулирането в Приложения I и II на HFCs и HFOs, тъй като неправилното формулиране ще доведе до неясноти при използването на Приложение VI от проекта на Регламент.

V. След състоялото се обсъждане по Предложение за РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА относно флуорираните парникови газове, за изменение на Директива (ЕС) 2019/1937 и отмяна на Регламент (ЕС) № 517/2014, Народното събрание на Република България, чрез Комисията по въпросите на Европейския съюз изразява следното **МОТИВИРАНО СТАНОВИЩЕ**, което да бъде изпратено до европейските институции:

1. Комисията по въпросите на Европейския съюз приветства амбицията на Европейската комисия да поставя по-високи цели в областта на климата и до 2050 г. да направи Европа първия неутрален по отношение на климата континент чрез укрепването на всички инструменти, свързани с декарбонизацията на икономиката на ЕС. Като ключов инструмент по отношение на емисиите от флуорсъдържащи парникови газове Предложението за Регламент относно флуорираните парникови газове допълва законодателството на ЕС, което съществува на равнище ЕС от 2006 г. В този смисъл реализацията на подобна инициатива би могла да бъде ефективна и ефикасна на равнище Европейски съюз, поради изявения си трансграничен характер.
2. Комисията по въпросите на Европейския съюз одобрява извършената от Комисията оценка на въздействието в три варианта на политиката от гледна точка на тяхната ефективност за постигане на поставените цели в пълно съответствие с Монреалския протокол. Същевременно изразява убеждението, че чрез предвидените мерки заложи в вариант 2 се въвеждат много рестриктивни мерки и допълнителна административна тежест, което би довело до увеличаване на нерегламентираните дейности. Следва да се прецизира възможността преразглеждането на Регламент (ЕС) № 517/2014 да бъде реализирано в съответствие с Вариант 1: „Съобразяване с Протокола – мерки с ниски разходи“ от предложението на Регламент, който включва приемането на благоприятни мерки по всички цели, които се очаква да доведат до много ниски разходи и усилия, ако има такива.
3. Комисията по въпросите на Европейския съюз счита, че **не е спазен принципа на субсидиарност, определен в чл. 5, параграф 3 от Договора за Европейския съюз (ДЕС)**, тъй като:
 - 3.1. **Не е спазено изискването на чл. 290 от ДФЕС с делегирани актове да се допълват или изменят само несъществени елементи от акта, а не съществени елементи**, както заложените в:
 - член 16, параграф 3 за изключването от изискването за квотата в параграф 1;
 - член 17, параграф 6 за изменението на механизма за разпределяне на оставащите квоти, определен в приложение VIII;
 - член 24, във връзка с чл. 23, чл. 4, параграф 5 и чл. 11, параграф 2 и 4 за допълнителни мерки към определените в регламента, за мониторинг на флуорсъдържащи парникови газове и на продукти и оборудване, които съдържат такива газове или чието функциониране зависи от такива газове, поставени на временно съхранение, или под митнически режим, включително митническо складиране или режим свободна зона, или при транзитно преминаване през митническата територия на Съюза.
 - член 25 за допълването с правила за допускането за свободно обращение в Съюза и за износа на продукти и оборудване, внесени от и изнесени за всяка държава или организация за регионална икономическа

интеграция, която не е дала съгласие за обвързване с разпоредбите на Протокола, приложими за тези газове.

3.2. Се нарушава конкуренцията и вътрешния пазар:

- чрез създаване на по-благоприятно положение за производители на флуоровъглеродороди и на продукти и оборудване, които съдържат флуоровъглеродороди или чието функциониране зависи от такива газове, от и за всяка държава или организация за регионална икономическа интеграция, която не е дала съгласие за обвързване с разпоредбите на Протокола, приложими за тези газове, които свободно ще извършват внос и износ до 1 януари 2028 г. За държавите членки до 1 януари 2028 г. ще се прилагат по-тежките изискванията на предложението за Регламент, включително ограниченията за пускане на пазара и продажба в чл. 11 от предложението за Регламент.

- чрез мярката в чл. 25, параграф 3 се нарушава конкуренцията, тъй като от 1 януари 2028 г. може да се разреши търговия на производители от „всяка държава или организация за регионална икономическа интеграция, която не е дала съгласие за обвързване с разпоредбите на Протокола, приложими за тези газове“, когато те отговарят на изискванията от изменението на Монреалския протокол от Кигали, които изисквания са по-благоприятни от изискванията в предложението за Регламент. Също така с разпоредбите в чл. 25, на Комисията се предоставя правомощие с актове за изпълнение да определя условия за търговия на продукти и оборудване, внесени от и изнесени за всяка държава или организация за регионална икономическа интеграция, която не е дала съгласие за обвързване с разпоредбите на Протокола, приложими за тези газове. Съгласно чл. 291 от ДФЕС правомощието на Комисията се предоставя, когато са необходими еднакви условия за изпълнение на правно обвързващи актове на Съюза.

3.3. Не са посочени достатъчно количествени и качествени показатели, за да може да се оценят изцяло всички последици от предложените мерки и по-специално:

- от обвързването на разпределянето на квотите с плащането на сума, равняваща се на три евро за всеки тон CO₂ еквивалент на квотата за разпределяне;
- от забраните и ограниченията, предвидени в чл. 11 и Приложение IV от предложението за Регламент;
- от предвиденият срок за адаптиране към изискванията на регламента, който е твърде малък и ще доведе до прекомерни затруднения най-вече за малките и средни предприятия.

4. Комисията по въпросите на Европейския съюз смята, че предложението за Регламент не съответства на принципа на пропорционалност, определен от чл. 5, параграф 4 от ДЕС, тъй като изискванията на предложението за Регламент:

- относно унищожаването и използването само на рециклирани или регенерирани възстановени флуорсъдържащи парникови газове за пълнене или презареждане на съществуващо оборудване, отговарящо на изискванията на Регламент (ЕС) № 517/2014, допълнително ще увеличи себестойността на продуктите;

- водят до голяма административна и значителна финансова тежест за Република България и най-вече за малките и средни предприятия, неравностойните региони и населението с по-нисък среден доход;

като по този начин се надхвърля необходимото за постигане на целите на предложението.

5. Не на последно място, Комисията по въпросите на Европейския съюз изразява очакванията си относно постигане на правна яснота, максимална точност и съгласуваност на разпоредбите в рамките на преговорите по предложението за Регламент, включително по програмите за обучение и сертифициране, както и хармонизиране на нивото на амбиция със заложените цели в рамките на реалистичен срок за изпълнение.

С оглед на гореизложеното, след състоялото се обсъждане в КВЕС, докладът и мотивираното становище към него бяха приети единодушно с 9 гласа „за“.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯТА ПО ВЪПРОСИТЕ НА
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ:**

ДРАГОМИР СТОЙНЕВ

